

လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအံၤအိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လၢကဘၣ်တၢ်သံကွၢ်အီၤဖဲတၢ်လဲၤကတီၢ်သကိးလၢမဲၣ်သကိးမဲၣ်လၢ
တၢ်ဒီးန့ၢ်လံာ်ပရၢလၢ(ICE)အအိၣ် (မ့) (PR)အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးသးသမူအဂ့ၢ်အကျိၤ

- ၁. နမံၤအလၢပုၤဒ်လဲၣ်. ဒီးနအိၣ်ဒီးမံၤအဂၢၢ်ဒါ.
- ၂. နအိၣ်ဖျၢၣ်အမုၢ်နံၤမုၢ်သီ.
- ၃. နအိၣ်ဆိးအလီၢ်ခဲအံၤ.
- ၄. နဆိဟံၣ်ဆီဃီလဲၣ်ဒါ.

(က) မုၢ်နဆိဟံၣ်ဆီဃီလဲၣ်ဒီး, တၢ်သံကွၢ်လၢအကဟဲပိာ်ထွဲတဖၣ်မုၢ်ဝဲ- နမါ (မ့)နဝါ မုၢ်မတၢ်လဲၣ်.

တဲဖျါအမံၤဒီးအအိၣ်ဖျၢၣ်မုၢ်နံၤမုၢ်သီတဖၣ်တက့ၢ်. သုဖျါသုသးလၢဆၢကတီၢ်အခါဖဲလဲၣ်. ဖဲနဖျါသးအခါနသးအိၣ်ပုၤနံၣ်လဲၣ်.
နအိၣ်ဒီးတၢ်ဖျါလံာ်အုၣ်အသးဒါ. တၢ်သုတဖၣ်မုၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး, တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါခိၣ်န့ၢ်တဂၢၤလၢအကအုၣ်အသးအိၣ်ဒါ.

၅. နဖျါနသးလၢအပူၤကွံာ်ဒါ.

(က) မုၢ်နဖျါအသးလၢအပူၤကွံာ်တဘျီမုၢ်အိၣ်ဒီး, နတၢ်ဖျါဒီးအီၤကတၢ်ကွံာ်ဒါလဲၣ်. နအိၣ်ဒီးလံာ်လၢအအုၣ်အသးအိၣ်တမံၤမံၤဒါ.
(အဒိ- လံာ်လီၤဖျၢၣ်, တၢ်သံလံာ်အုၣ်သး)

(ခ) မုၢ်နမၤထွဲတၢ်ဟံးန့ၢ်မါဝါအါဂၢၤအလုၢ်အလုၢ်ဒါ. (မုၢ်တၢ်ဟံးန့ၢ်မါဝါအါန့ၢ်တဂၢၤ တဘျီဃီဒါ)

၆. နဖိအိၣ်ပုၤဂၢၤလဲၣ်.

၇. ဖိအိၣ်ဖျၢၣ်မုၢ်နံၤမုၢ်သီ.

၈. ဝုၢ်ဒီးထံကီၢ်လၢအအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်.

၉. ကလုာ်/ကလုာ်ခူၣ် (မ့)အခူၣ်အထာဖဲလဲၣ်တကလုာ်လဲၣ်.

၁၀. တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါ.

၁၁. မုၢ်နဟးထီၣ်လၢထံကီၢ်လၢနအိၣ်ဆိးတုၢ် အခါဖဲလဲၣ်.

၁၂. နဟဲအိၣ်ဆိးဖဲကီၢ်ယုၤအဲးစံအုၣ် ဖဲအပူၤကွံာ်တဘျီဘျီဒါ.

(က) မုၢ်အိၣ်ဒီးအခါဖဲလဲၣ်

၁၃. တၢ်ဟဲတဘျီအံၤန့ၢ် အတၢ်ပညိၣ်မုၢ်တၢ်မနူၤလဲၣ်.

၁၄. နလဲၤဟးဆူထံကီၢ်အဂ့ၢ်အဂၢၢ်ဒါ.

၁၅. နကတီၢ်ကျိၣ်မနူၤတကလုာ်လဲၣ်.

(က) နကတီၢ်ကျိၣ်အဂ့ၢ်အဂၢၤသုဂုၤဘၣ်ဘၣ်အိၣ်တမံၤမံၤဒါ.

၁၆. နကုၤဟးကုၤဆူထံကီၢ်လၢနအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်အလီၢ် ဖဲလဲၣ်အခါလဲၣ်.

၁၇. တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤလၢနကုၤဟးန့ၢ် အိၣ်ဖဲလဲၣ်.

၁၈. နစးထီၣ်အိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်န့ၢ် ဖဲလဲၣ်အခါလဲၣ်.

(က) နအိန်ဆိးတု၊ ဆာကတီဂါအခါဖဲလဲၣ်.

- ၁၉. နထီၣ်မာလိကိုလၢ နအိန်ဖျဲၣ်ထီၣ်အလီၢ်ဖဲလဲၣ်. စးထီၣ်ပၣ်ဖျါလၢနမာလိတုၢ်ကိုအကတၢ်တဖျါၣ်တက့ၢ်.
- ၂၀. နထီၣ်မာလိတၢ်လၢဖျဲၣ်စိမိၤခါ.
- ၂၁. နထီၣ်မာလိတၢ်ဖျဲၣ်ကိုဖဲလဲၣ်.
- ၂၂. နဖံးနမာတၢ်အခဲအံၤခါ.
- ၂၃. နမာတၢ်လၢတၢ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်.
- ၂၄. နစးထီၣ်မာတၢ်ဖဲန့ၣ် ဖဲလါမတၢ်ဒီးနံၣ်မတၢ်လဲၣ်.
- ၂၅. နဖံးနမာမနူၤတမံၤလဲၣ်. (နတၢ်မာမ့ၢ်မနူၤလဲၣ်)
- ၂၆. နမာတုၢ်တၢ်မာတမံၤမံၤ တချူၤလၢနဟးထီၣ်လၢနတၢ်အိန်တၢ်ဆိးအလီၢ်အိန်ခါ.
- ၂၇. နမိၢ်နပၢ်အမံၤမ့ၢ်မနူၤလဲၣ်.
- ၂၈. ခဲအံၤနမိၢ်နပၢ်အိန်ဖဲလဲၣ်.
- ၂၉. နဒီပုၤဝဲၣ်အိန်ပျဲၤဂၤလဲၣ်. အမံၤမ့ၢ်မနူၤလဲၣ်. အခဲအံၤအဝဲသ့ၣ်အိန်ဖဲလဲၣ်. အတၢ်အိန်အသးဒိလဲၣ်.

တၢ်လဲၣ်တၢ်က့ၢ်အဂ့ၢ်, တၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤဆူထံကီၢ်အံၤအဂ့ၢ်, တၢ်အိန်ဆိးအလီၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး အတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်.

- ၁. နဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ခိထံကီၢ်အလံၣ်ဒိလဲၣ်.
- ၂. နအိန်ဒီး တၢ်ခိထံကီၢ်အလံၣ်ပျဲၤဘၣ်လဲၣ်.
- ၃. ပၣ်ဖျါထီၣ်မ့ၢ်သ့, ပၣ်ဖျါထီၣ်ထံကီၢ်တဖၣ်လၢနဒီးန့ၣ် တၢ်ခိထံကီၢ်အလံၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.
- ၄. တၢ်ခိထံကီၢ်လံၣ်တဖၣ် အခဲအံၤအိန်ဖဲလဲၣ်.
- ၅. နဟးထီၣ်လၢနကဲထံဖိကီၢ်ဖိအခိၣ်ထံး ဖဲလဲၣ်အခါလဲၣ်. နလဲၤတုၢ်ဖဲလဲၣ်. နလဲၤဒိလဲၣ်.
- ၆. ဖဲနဟးထီၣ်လၢနအိန်ဖျဲၣ်ထီၣ်အလီၢ်ဝံၤ နလဲၤတုၢ်ဖဲလဲၣ်.
- ၇. နဂ့ၣ်ဖိထၢဖိတဖၣ်လၢအအိန်ဒိဝဲဖဲ နအိန်ဖျဲၣ်ထီၣ်အလီၢ်န့ၣ် အိန်ခါ. နဆဲးကျိးဘၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အကတၢ်ဖဲလဲၣ်အခါလဲၣ်.
- ၈. နပတံၤထီၣ် (မ့) နဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ပျဲၤလၢနကအိန်ဆိးဘၣ်လၢ ထံကီၢ်အဂၤအပူၤ လၢအတမ့ၢ်ကီၢ်ယူအဲးစံအုၣ်ဘၣ်န့ၣ် အိန်ခါ.
- ၉. နဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပျဲၤလၢနကအိန်ဆိးဘၣ်လၢထံကီၢ်အဂၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်ဒိလဲၣ်.
- ၁၀. နဆိကမိၣ်တုၢ်လၢနပတံၤထီၣ်တၢ်အိန်တဒၢလၢထံကီၢ်တဖၣ်န့ၣ်အပူၤအိန်ခါ.

တၢ်သံကွၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ပတံၤထီၣ်ဒိပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲအသိး

- ၁. တၢ်သံကွၢ်အမိၢ်ပုၤလၢ တၢ်ထံၣ်ကတိၤလိၣ်မဲၣ်သကိးမဲၣ်အကတီၢ် ကမ့ၢ်ဝဲ နတၢ်ပတံၤထီၣ်ဒိပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါကသံကွၢ်နဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လၢ, ဘၣ်မနူၤအပယံ နဘၣ်ဃုၢ်လၢနထံနကီၢ်လၢနအိန်ဆိးတုၢ်ဒီးဘၣ်မနူၤအပယံ နပျဲၤလၢနကက့ၢ်ကဒါက့ၢ်နအိန်ဆိးအလီၢ်န့ၣ်လဲၣ်.

မာလိပမ် တပ်ပတ်ထိန်ပုဘဉ်ကီဘဉ်ခဲ တပ်သံကွင်တဖဉ်

- ၁. ယဖးဘဉ်နဂုဂ်နကျိလၢတၢ်ကွဲးနီၣ်အပူၤလီၤ. ဘဉ်ဆဉ် ဝံသးစူၤတဲၤဖျါထီၣ် ဘဉ်မနူၤအယိ နပတ်ထိန်ပုဘဉ်ကီဘဉ်ခဲလၢအကအိၣ်ဆိး လၢထံကီၢ်အဂၢလဲၣ်.
- ၂. နဘဉ်တၢ်မၤဆါနၤဒီးမၤပျဲၤဖုးနၤလၢထံကီၢ်လၢနအိၣ်တုၢ်အလီၢ် ဖဲအပူၤကွံၣ်န့ၣ်ခါ.
- ၃. နဘဉ်တၢ်မၤဆါနၤပဲၤဘျီလဲၣ်.
- ၄. နဘဉ်တၢ်မၤဆါနၤဒီးမၤပျဲၤနၤ လၢထံကီၢ်လၢနအိၣ်တုၢ်အလီၢ် စးထီၣ်အသးဖဲလဲၣ်အခါလဲၣ်.
- ၅. လၢနီၣ်မတၢလဲၣ်.
- ၆. နဘဉ်တၢ်မၤဆါနၤဒီးမၤပျဲၤနၤ လၢထံကီၢ်လၢနအိၣ်တုၢ်အလီၢ် အလီၢ်ခဲကတၢ်ဖဲလဲၣ်အခါလဲၣ်. (လၢဒီးနီၣ်မတၢအပူၤလဲၣ်)
- ၇. နတဲဖျါထီၣ်လၢပုၤမၤပျဲၤနၤဒီးမၤဆါနၤ လၢထံကီၢ်လၢနအိၣ်တုၢ်အပူၤန့ၣ်ခါလဲၣ်.
- ၈. တၢ်သံကွင်လၢအကပဲၤပိၣ်ထီၣ်အခဲတဖဉ်မ့ၢ်ဝဲ, -မ့ၢ်မတၢမၤဆါနၤဒီးမၤပျဲၤနၤလဲၣ်, ဘဉ်မနူၤအယိလဲၣ်, တၢ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်, ဘဉ်နၤဒ်လဲၣ်.
- ၉. ဘဉ်မနူၤတၢ်အံၤကဲထီၣ်အသးလၢနၤတခီလဲၣ်. ဘဉ်မနူၤအယိ, ပုၤကတကဲထီၣ်အသးလဲၣ်.
- ၁၀. နတဲဖျါထီၣ်နတၢ်ဂုၢ်တဖဉ်ဆူ ပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဖဉ်, ပဒိၣ်ပပုၤတဖဉ် လၢထံကီၢ်လၢနအိၣ်တုၢ်အိၣ်ခါ.
- ၁၁. နမ့ၢ်က့ၤကဒါဆူနလီၢ်နကျဲၤဒီးနတၢ်ပျဲၤတၢ်ဖုးအိၣ်မနူၤလဲၣ်.

(က) တၢ်နီၣ်- USCIS အတၢ်မၤလိအကျိအကျဲအံၤအိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလၢတၢ်သံကွင်လၢအဘဉ်ဂုၢ်ဘဉ်ဂီၤ လၢ ပုၤတကလၢအအိၣ်ဒီးအတၢ်လဲၤခိဖျိနီၣ်နီၣ်လၢတၢ်ပျဲၤတၢ်ဖုးဒီးတၢ်မၤနးမၤဖျိၣ်အိၣ်, ဒ်သိးအကဒုးန့ၣ်ဖျါတၢ်ဂုၢ်တဖဉ်လၢအဘဉ်ထွဲလိၣ်သး လၢနီၣ်တကဘဉ်တကအတၢ်မၤနးမၤဖျိၣ်ဘဉ်အိၣ်အဖီခိၣ် (ဒ်တၢ်သံကွင်နီၣ်ဂံၢ် ၁-၄ လၢအဖီလၢအသိး, မ့ၢ်တၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီး PACI အတၢ်သံကွင် (မ့) မ့ၢ်တၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးပုၤတဖု*****

(ခ) USCIS အတၢ်မၤလိတၢ်သံကွင်တဖဉ်- မ့ၢ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါပုၤလၢအပတ်ထိန်တဖဉ်

(၁) တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအိ

- (က) ဘဉ်မနူၤအယိ ပုၤလၢအပတ်ထိန်တကအံၤပျဲၤတၢ်လၢအကက့ၤကဒါက့ၤဆူအထံအကီၢ်လဲၣ်
- (ခ) မ့ၢ်ဘဉ်တၢ်မၤကီၢ်မၤခဲတုၢ်အယိ, ဘဉ်မနူၤအယိပုၤမၤကီၢ်မၤခဲအိၣ်တဖဉ်မၤအိၣ်လၢအထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤဒ်လဲၣ်.
- (ဂ) မ့ၢ်ဘဉ်တၢ်မၤကီၢ်မၤခဲတုၢ်အယိ, ဘဉ်မနူၤအယိပုၤမၤကီၢ်မၤခဲအိၣ်တဖဉ်မၤအိၣ်လဲၣ်. တၢ်အိၣ်အသးလၢ****

(၂) တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပာ်

- (က) ပသ့ၣ်ညါကသုလၢ ပုၤပတ်ထိန်တၢ်တကအိၣ်ဒီးအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီခိၣ်လဲၣ်.
- (ခ) ပကွၢ်နီၣ်ကသုလၢ ပုၤပတ်ထိန်တၢ်တကအိၣ်ဒီးအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီခိၣ်လဲၣ်.
- (ဂ)

(ဃ) ပုလဲအမေကီမာခဲတၢ်တဂၤ သ့ၣ်ညါလၢပုၤတံၤထီၣ်တၢ်တဂၤကၤကၤဒါကၤကၤဆူအထံၤအကီၢ်ကသုဒ်လဲၣ်.

(၃) တၢ်သ့ၣ်န့ၢ်ပၢၢ်

(က) ပုၤမာကီၢ်မာခဲတၢ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်မတၤလဲၣ်.

(ခ) မ့ၢ်ပုၤလဲအမေကီၢ်မာခဲတၢ်တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်ထွဲဒီးပဒိၣ်ပပုၤတဖၣ်န့ၣ်ဒီး, အဝဲသ့ၣ်အမူအဒါလၢပဒိၣ်ပပုၤတဖၣ် အပူၤန့ၣ် မ့ၢ်မနူၤလဲၣ်. အဝဲအစီၤကမီၤအိၣ်ထဲလဲၣ်.

(ဂ) မ့ၢ်ပုၤလဲအမေကီၢ်မာခဲတၢ်တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်ထွဲဒီးပဒိၣ်ပပုၤန့ၣ်ဒီး, ပုၤတံၤထီၣ်တဂၤဃုအတၢ်အိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၢ လၢပဒိၣ် ပပုၤအဂီၢ်အဂၤကသုဒ်.

(ဃ) ဘၣ်မနူၤအယိ သ့လဲၣ် (မ့) တသ့ဘၣ်လဲၣ်.

(င) မ့ၢ်ပုၤလဲအမေကီၢ်မာခဲတၢ်တဖၣ်န့ၣ် တဘၣ်ထွဲဒီးပဒိၣ်ပပုၤန့ၣ်ဒီး, ထံၤကီၢ်ပဒိၣ်ပပုၤတဖၣ် ဒီးသဒါကၤပုၤတံၤထီၣ် တၢ်ဖိကသုဒ်.

(စ) ပုၤတံၤထီၣ်တၢ်ဖိတဂၤအံၤ ပၣ်ဖျါထီၣ် ပုၤမာကီၢ်မာခဲတၢ်တဖၣ်န့ၣ် ပလံးဖိ (police) အအိၣ်ဒါ.

(ဆ) ပုၤပလံးဖိ (မ့) ပဒိၣ်ပပုၤတဖၣ် ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဒိသဒါလၢပုၤတံၤထီၣ်တၢ်ဖိတဂၤအဂီၢ်စ့ၢ်ကိးဒါ.

(၄) တၢ်သးအိၣ်

(၁) တၢ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်မ့ၢ်လၢပူၤကွံၣ်လၢအလါတဖၣ် (မ့) လၢအန့ၣ်တဖၣ်ဒီး, ပုၤတံၤထီၣ်တၢ်ဖိတဂၤအံၤ ဆိကမိၣ်လၢပုၤမာကီၢ်မာခဲတၢ်တဖၣ် ကမာကီၢ်မာခဲအိၣ်ဒါ.

(၂) ဘၣ်မနူၤအယိ, ကမာကီၢ်မာခဲတၢ်ကဒီးလဲၣ်.

(၃) ပုၤတံၤထီၣ်တၢ်ဖိတဂၤ ပုၤဒ်သိးဒီးအိၣ်လၢအကၤကၤဒါကၤကၤဆူအထံၤလီၢ်ကီၢ်ပူၤန့ၣ်အိၣ်ဒါ.

(၄) တၢ်မာအသးဒီးပုၤလဲအကၤကၤဒါဆူထံၤလီၢ်ကီၢ်ပူၤန့ၣ် အိၣ်ဒ်လဲၣ်.

(၅) ပုၤတံၤထီၣ်တၢ်တဂၤသ့ၣ်ညါပုၤတဂၤကၤလၢအအိၣ်တၢ်လၢထံၤလီၢ်ကီၢ်ပူၤန့ၣ်အိၣ်ဒါ. မ့ၢ်သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်မာအသးဒီးပုၤတဂၤန့ၣ်ဒ်လဲၣ်.

(၆) ၇

(ရ) တၢ်ဂ့ၢ်လၢကဘၣ်မလိ

၁. ပုၤလဲအဒ်သိးဒီးပုၤတံၤထီၣ်တၢ်ဖိတဂၤ ဘၣ်တၢ်မာအိၣ်လၢထံၤလီၢ်ကီၢ်ပူၤ အိၣ်ဒ်လဲၣ်.

၂. ပုၤလဲအဘၣ်ထွဲဒီးပုၤတံၤထီၣ်တၢ်ဖိတဂၤ အသ့ၣ်ညါသ့ၣ်ခိးတဖၣ်ဘၣ်တၢ်မာအိၣ်ဒ်လဲၣ်.

၃. ပုၤလဲအပတံၤထီၣ်တၢ်ဖိတဂၤဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီးအကၤဂၤကၤရၢဒ်သိးအံၤတဖၣ်လဲၣ်.

၄. ပုၤမာကီၢ်မာခဲသ့ၣ်တဖၣ် မၤပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတဖၣ်လၢနကၤဂၤတဖၣ်န့ၣ်ဒ်လဲၣ်.

၅. ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတဖၣ်လၢနကၤဂၤအပူၤလဲအကၤကၤဒါကၤကၤဆူထံၤလီၢ်ကီၢ်ပူၤအိၣ်ဒါ.

၆. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်တၢ်မာအိၣ်ဒ်လဲၣ်. တၢ်မာအသးဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒ်လဲၣ်.

၁၂. နမ့ၢ်ကၤကၤဒါကၤကၤဆူအိၣ်နဆိးအလီၢ်န့ၣ်ဒီး တၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢနသးပူၤကအိၣ်ဒ်လဲၣ်.

- ၁၃. နမ့်ကွာကဒါကွာဆူနအိန်နဆိးအလီဂ်န့ၣ်ဒီးတဂ်ကီတဂ်ခဲအဂုၢ်အဂၤတဖၣ်ကအိန်မနူၤလဲၣ်, ဒ်သိးဒီးတဂ်ဖဲးတဂ်မၤ, ဟံၣ်လၢကအိန်ကဆိးအဂီၢ် တဂ်ဂုၢ်ကီတဖၣ်ကအိန်ခါ.
- ၁၄. တဂ်လၢအကီကတၢ်လၢနဂီၢ်လၢနအိန်နဆိးအလီဂ်န့ၣ် ကမ့ၢ်တဂ်မနူၤလဲၣ်.
- ၁၅. နမ့ၢ်အိန်ဆိးလၢတဂ်လီၢ်အဂၤလၢအတမ့ၢ်ဘၣ်နအိန်နဆိးတုၢ်အလီဂ်န့ၣ် ကဘၣ်ကဘၢလၢနဂီၢ်ခါ.
- ၁၆. နမ့ၢ်ဘၣ်ကွာဆူနတဂ်အိန်တဂ်ဆိးအလီဂ်ဒီး နအဲၣ်ဒီးအိန်ဆိးဖဲလဲၣ်ဒီးနကမၤတဂ်မနူၤလဲၣ်.
- ၁၇. နတဂ်ဘၣ်ယိၣ်လၢနသးသမ့ၢ်အဂီၢ်ကအိန်ခါ. စးထီၣ်ဖဲနဟဲတုၤလၢကီၢ်ယူအဲးစံအပူၤ, နဟးထီၣ်လၢကီၢ်အံၤအပူၤအိန်ခါ. မ့ၢ်နသ့ တဂ်ခိထံကီၢ်လဲၣ်လၢနထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤန့ၣ်ခါ. ဒီးနက့ၤဟးကဒါကွာဆူနထံကလီၢ်ကီၢ်ပူၤတဘျီဘျီခါ.

တဂ်သံကွၢ်လၢအကကြီၤတဂ်ပတံၤထီၣ်ဒီးလၢတဂ်ပျဲၤဟဲန့ၣ်တသ့ဘၣ်တဖၣ်

ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢအကွၢ်ထွဲပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ် ကသံကွၢ်တဂ်သ့ကွၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တဂ်ကဲသးဖိအဂုၢ်အကျိၤ, တဂ်ဘၣ်ထွဲဒီးထံဂုၢ်ကီၢ်သဲး, ဒီးတဂ်ဘၣ်ထွဲဒီးထံကီၢ်တဂ်ဘၣ်တဂ်ဘၢအဂုၢ်တဖၣ်

- ၁. နကဲတုၢ်ပုၤမၤတဂ်ဖိလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတဂ်ကရူၢ်ကရၢတမံၤမံၤ, မ့တမ့ၢ် ထံဂုၢ်ကီၢ်သဲးအကရၢကရိတမံၤမံၤခါ. (တဂ်စံးဆၢအံၤဘၣ်ထွဲသ့ဒီးတဂ်ဘျီတဂ်ဘၢမ့ၢ်ဂုၤ, သးစၢ်ကရူၢ်ကရၢမ့ၢ်ဂုၤသ့ဝဲဒၣ်လီၤ.)
- ၂. နမၤတုၢ်တဂ်လၢသးအပူၤခါ. (ပၣ်ဖျါထီၣ်သ့လၢ ပုၤအသးထဲသိးဒီးနတဖၣ်ကဘၣ်န့ၣ်လီၤဆူသးပူၤလၢနထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤန့ၣ်ခါ.)
- ၃. နဒီးန့ၣ်ဘၣ် တဂ်ဖျိၣ်စုကဝဲၤတဂ်မၤလိခါ.
- ၄. နဖျိၣ်စုကဝဲၤခါ.
- ၅. နမၤတုၢ်တဂ်လၢသးပူၤလၢတဂ်ဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်, တဂ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်. နမူနဒါမနူၤလဲၣ်. နဟးထီၣ်အခါဖဲၣ်လဲၣ်.
- ၆. နလီၢ်နလၢဒီးနသးနီၢ်ဂံၢ်.
- ၇. နကဲတုၢ်ပဒိၣ်အပုၤတဂ်မၤဖိ (မ့) ပလံးတဂ်မၤတဘျီဘျီခါ.
- ၈. နကဲတုၢ်ပုၤဒီဖု(gang)(မ့) ပုၤဖျိၣ်စုကဝဲတဖုဖုခါ. နမိၢ်နပၢ်, နဒီပုၢ်ဒီဝဲၣ်, ဒီးနတံၤသကိးတဖၣ်စ့ၢ်ကိး မ့တကဲၤဝဲအပုၤဘၣ်ဆၣ်, ဘၣ်ထွဲဒီးတဂ်မၤတဖၣ်အံၤခါ.
- ၉. လၢနလီၤတဂ်ဆဲးကံၣ်ဆဲးကွီအိန်ခါ. ဒီးနမၤဟၢမၤကွံၣ်အိၤအိန်ခါ. ဒီးတဂ်သ့ၣ်တဖၣ်အခိပညီ မနူၤလဲၣ်.
- ၁၀. နမ့ၢ်တအဲၣ်ဒီးမပုၤဖျိၣ်စုကဝဲဘၣ်ဆၣ်, နမၤစၢၤတုၢ်ဘၣ်သ့ကရူၢ်ကရၢဒ်ခါ.
- ၁၁. နဘၣ်တဂ်မၤဆူၣ်နလၢနကဘၣ်မၤဟၢဂီၤတဂ်အိန်ခါ.
- ၁၂. နမၤတုၢ်တဂ်မၤဟၢဂီၤတဂ်အိန်မနူၤလဲၣ်.
- ၁၃. နဆီၣ်ထွဲတုၢ်တဂ်မၤဟၢဂီၤတဂ်အကရူၢ်ကရၢလၢကျိၣ်စုဒ်ခါ.
- ၁၄. နတဲဖျါလၢပုၤအါဂၤအမဲၣ်ညါ လၢနဆီၣ်ထွဲတုၢ်တဂ်မၤဟၢဂီၤတဂ်အတဂ်မၤတဖၣ်ခါ.
- ၁၅. နဆဲးတုၢ်စုမုၢ်ကျဲၤတဘျီဘျီခါ. ဆၢကတီၢ်အခါဖဲလဲၣ်ဒီးဘၣ်မနူၤအယိၣ်လဲၣ်.
- ၁၆. နမၤစၢၤတုၢ်ဘၣ်ပုၤလၢအမၤအါမၤသီတဂ် (မ့) တဂ်ကရၢကရိလၢတဖုဖုခါ. လၢတဂ်မၤဆူၣ်နခါ.
- ၁၇. နဟ့ၣ်တုၢ်ဘၣ် ကျိၣ်စု, တဂ်ဟ့ၣ်အခိအသ့, (မ့) တဂ်ကဒီသဒဲန့ၣ်တဂ်လၢနဂီၢ်ဆူ ပုၤဖျိၣ်စုကဝဲခါ.
- ၁၈. ထံ, တဂ်အိန်, တဂ်အပိးအလီ, ဒီးတဂ်မၤစၢၤအဂုၢ်အဂၤလၢ နတအဲၣ်ဒီးဘၣ်ဆၣ်, နဘၣ်ဟ့ၣ်ဆူဝဲအိန်ခါ.

၁၉. မှီနဘဉ်ဟ့ဉ်စုလၢတၢ်အဂ့ၢ်အဂၢ်အဂီၢ်(မ့) လၢမ့ၢ်အူလဲၤအဂီၢ်ဆူ သးပဒိဉ်တဖၣ်အအိဉ်ခါ. ဒီးတၢ်လီၤလၢအဝဲသ့ဉ်ပာဝဲအလီၢ်န့ဉ် မှီနဘဉ်ဟ့ဉ်စုလၢ, အဒိ- လံာ်ခိထံကီၢ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, လံာ်အုဉ်သးလၢအိဉ်ဖျဲဉ် အဂီၢ်စ့ၢ်ကီးခါ.

၂၀. မှီနမါ(မ့)နဝါ, မ့တမ့ၢ်နမိၢ်နပၢ်တဖၣ်မၤစၢၤဆီဉ်ထွဲပုၤတဂၤလၢအမၤဘဉ်ထွဲအသးဒီးပုၤမၤဟါဂီၤတၢ်တဖၣ်ခါ.

၂၁. မှီနမၤတၢ်တၢ်ကမၣ်အဃိ, နဘဉ်တၢ်ပၣ်ကမၣ်လၢနလိၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, နဘဉ်တၢ်လိးအကမၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ န့ဉ်အိဉ်လၢနထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢတၢ်လီၢ်အဂၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤအိဉ်ခါ.

၂၂. မှီနမၤဘဉ်ထွဲတ့ၢ်ဒီးတၢ်ပုၤတၢ်ဆါကသံဉ်မူဘျီးတဖၣ်ခါ.

၂၃. မှီနမၤဘဉ်ထွဲတ့ၢ်ဒီးတၢ်ကလုာ်ကလိၤဒီးအတၢ်မၤတဖၣ်ခါ.

၂၄. မှီနအုဉ်နသးဒီးပၣ်ဖျါလၢတၢ်တတီၤတလိၤလၢနတၢ်ပတံထီဉ်တၢ်ကဲထီဉ်ထံဖိကီၢ်ဖိအဂီၢ်အိဉ်ခါ.

၂၅. မှီနဘဉ်တၢ်သဂၢ်ဒီးဖျိဉ်န့ၢ်န့ၤလၢ ပလံးအိဉ်ခါ. ထဲတနံၤဒၣ်လဲဉ်န့ဉ်အိဉ်ခါ.

၂၆. စးထီဉ်လၢနဟဲတုၤလၢကီၢ်ယူအဲးစံအပူၤနဘဉ်တၢ်ဖျိဉ်န့ၢ်န့ၤလၢတၢ်နီၤသိလ့ဉ်လၢ ကသံဉ်မူဘျီးအဃိမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢအိၤသးအဃိမ့ၢ်ဂ့ၤန့ဉ်ခါ. ပုၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးအိဉ်စ့ၢ်ကီးခါ.